

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Svcqv̄et E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 23. de moderanda cupiditate bonorum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

Quinta. Ad mandata quæ graviora accidere possent, animum preparare.

Sexta. Frequenter illud in corde revolvere : Quis vos audit, me audit, id est, sapientiam, bonitatem & potentiam infinitam, cui resistere nemo potest.

Septima. Numquam conari Superiores in suam sententiam pertrahere, sed rationes exponere cum resignatione.

Dignatus es, ut sup. pag. 10.

I A C V L A T O R I Æ.

1. Reg. 2.

Actor. 9.

Psal. 118.

Psal. 115.

Psal. 110.

Psal. 118.

Loquere, Domine, quia audit servus tuus.

Domine quid vis me facere?

Levavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi : & exercebar in justificationibus tuis.

O Domine, quia ego servus tuus : ego servus tuus, & filius ancilla tue.

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in seculum seculi, facta in veritate & equitate.

Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.

C A P V T XXIII.

Deliberatio de moderandâ cupiditate honorum, secundo in viâ perfectionis auxilio.

1. Tim. 6.

Iob 1.

Cupiditas est animi carnifex & tortura.

Bern. ser. de convers. ad Cleric.

HOMO. Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium quòd nec auferre quid possumus : Nudus egressus sum de ventre matris meæ, & nudus revertar illuc in matrem omnium. Interea, cheal luctamur hîc inter desideriorum undas, spinæque divitiarum urunt & trahunt. Felicitas putatur multa possidere, sed quanta infelicitas Deus meus, pro felicitate amplecti infelicitatem. Divitiarum enim amor infatigabilis, longèque ampliùs desiderio torquet animam, quam refugeret usu suo; utpote quarum acquisitio laboris, possessio timoris, amissio plena doloris invenitur. *Heccine vera, ut sup. pag. 7.*

Paupertas verò gravis est, multa que secum incommoda, multa impedimenta virtutis adferre videtur, & beata quidem esse dicitur, sed omnibus odiosa, quid eligam

eligam ignoro: Dirige me **CHRISTE** **JESV** Redemptor
 mi dux viæ, & vitæ meæ, ne radix malorum omnium
 cupiditas errare me faciat à viâ æternitatis & fine crea-
 tionis meæ. Scio opes parandas esse ad vitam susten-
 tandam mortalem, sed vereor ne sollicitudo hujus sæ-
 culi virtutis opprimat semina, & divitiis si potiar, appo-
 nam cor meum. 1. Tim. 6.

CHRISTVS Idèò vide quem terminum constitueris
 desiderio quærendi & augendi opes. Nõnne enim fa-
 tigat se supervacuo labore viator, qui terminum viæ
 nullam sibi proponit? Quòd si cupiditatem solam au-
 dias, certè terminum nullum invenies: illa enim san-
 guifuga semper dicit, affer, affer: impletur autem num-
 quam. Cupiditas
refrenanda.
Prov. 30.

HOMO. Sic vulgò video cupiditati laxari fræna, & si
 multas opes congerere potuerint, multas largiri decer-
 nunt; juxta illud **Tobia** monitum: si multum tibi fue-
 rit, abundanter tribue; si exiguum tibi fuerit, etiam exi-
 guum libenter impertire. Tob 4.

CHRISTVS. Nõnne hoc est ad incertum portum
 navigare, cupiditati vela pandere, & fœdi sese periculo
 naufragii exponere? desinias ergo desideria, neque plus
 opum postula, quàm ut necessitati subvenias tuæ, ac
 Christianam in proximo exerceas charitatem, id quæ
 secundùm statum ac vocationem tuam. Cur tu togam
 staturæ tuæ non aptam, cur onus humeris tuis impar
 quæris? & cujus gratiâ? si nihil hinc auferes, hîc verò
 ultra victum & amictum nihil habere sit necesse, quid
 frustra te torques? an ut cum damno animæ tuæ mori-
 turus pascas alienum corpus?

Credo tibi, ut suprà pag. 7.

HOMO. Sed nescio, quomodo perpetuò desiderio
 torqueamur, crescat quæ illud semper, & amor divitiarum
 quantum ipsæ augetur.

CHRISTVS. Credis hoc, & demens augere vis opes?
 si vis te divitem facere & contentum, non pecuniæ est
 adjicien-

adjiendum, sed cupiditati detrahendum, sitis enim restinguenda, non verò dolia illam foventia quaerenda: neque mirum tamen divitiis auctis augeri earum protinus desiderium. nam si crescant opes, familia ferè augetur, & sic nonne tantum paupertas crescit, quantum opes? perinde enim est, ac si quò vas aqua magis impleas; eò plura facias epistomia. quia quo quis plus acquirit, in plures id abit, & proinde eo etiam pluribus eget. hinc qui volunt fieri divites in hoc sæculo, incidunt in tentationem, & laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & noxia, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. *Credis hæc, & dives fieri optas? credis, inquam, hæc, & cupiditatem omnium malorum radicem non tantum non extinguere, sed & accendere quotidie conaris? Quis miserebitur tui? Nonne qui amat periculum, peribit in eo? Tunc Salomone meo sapientior, qui me sic rogabat: Mendicitatem, & divitias ne dederis mihi? tribue tantum victui meo necessaria, ne fortè satiatus illiciar ad negandum, & dicam: Quis est Dominus? aut egestate compulsus furer, & perjurem nomen Dei mei. Ita que etiam tu statue cupiditati tuæ modum, & proventum tibi necessarium bonis artibus non anxie, sed moderatâ sollicitudine quære, & à me postula, nonne ego solus sum bonorum omnium fons, & origo, & hæc credis?*

HOMO. Equidem si nos mortales opes proprius inspiceremus, & fulgor earum non perstringeret oculos nostros, non tanti perituras opes tuâ gratiâ faceremus.

CHRISTVS. Rectè: Quid enim sunt opes? an agri: & hi terra; dignumne ut caelestem animum ea occupet? & Quid vestrae opes? pecunia? Fulva certè terra vel alba, quâ si calum mercari possis, beatus es; si verò illis apponas cor tuum, utique de terrâ es, quia terram amas: & utilitatem ex opibus non capies, nisi illis superior dispergas, & de pauperibus, & iustitia tua maneat in sæculum sæculi. Hunc scopum tibi propone, & velut prudens

1. Tim. 6.

*Cupiditas
radix malorum.*

*Eccles 3.
Prov 30.*

*Vide quid
sint opes.*

*Psal 111.
Aeterna o-
pes quaerenda.*

prudens negotiator vende omnia quæ habes, & eme *Matth. 13*
 agrum illum, quo perpetuò frui possis. Victus, vestitus,
 & habitatio necessaria terminos angustos habent; in-
 tra eos conclude desideria tua; quæ si naturalia, finita
 sunt. & hæc ipsa dixi fore ut adjiciantur quærenti pri- *Matth. 6.*
 mum regnum Dei. Credis hoc?

Credo tibi, ut supra pag. 7.

Quòd si adjecero tibi longè amplius quàm opus *Dives dis-*
 habes, cave in primis cor apponere: etenim dispensator *pensator est.*
 à me constitutus es: & paratum te esse oportet omni
 hora non opes tantùm erogare, sed & vitam abnegare
 si iussero, potiùs quàm me, qui tibi vitam & omnia lar-
 girus sum, offendas.

HOMO. Sanè libenter id præstare nos oporteret; cui
 enim vestis, aut res alia commodatò data est, æquum *Turpe red-*
 ut domino repetenti promptè restituat si gratus esse *dere nolle*
 voluerit. Nos verò nonne hoc pacto à largi manu tuâ *commoda-*
 omnia accepimus? Tu enim solus dominus, nos servi, *tum.*
 & tua sunt omnia, dominus universorum tu es.

CHRISTVS. Sic Job affectus erat eùm diceret: Si pu- *Iob. 31.*
 ravi aurum robur meum, & obryso dixi, fiducia mea, si *Cor à divi-*
 leratus sum super multis divitiis meis, & quia pluri- *tis abstra-*
 mum repetit manus mea. Disce ergo cor tuum cælesti- *hendum.*
 bus apponere: disce quid sint terrenæ opes, quàm verè
 à me spinæ dictæ sint, quæ tantoperè urunt & pungunt,
 etiam procul positæ, soloque affectu, & oculo vel leviter
 attingantur.

HOMO. O quantum, Deus bone, necessaria nobis est
 tua gratia, ut communem illam maledictionem evade- *Philip. 2.*
 re possimus: omnes enim quæ sua sunt querunt. Aufer
 quæso à me concupiscentiam pravam, & ab avaritiæ *Psal. 21.*
 peste me libera; tu enim es spes mea à juventute meâ,
 in te projectus sum ex utero, de ventre matris meæ tu
 es protector meus: adjuva me, & salvus ero.

CHRISTVS. Scis quo fine creatus sis, quo fine creatæ *Finem*
 sint opes, & quid quid in orbe terrarum est? utique ut *tuum & di-*
 te

*visitatum
intuere.*

Luc. 6.

Marc. 10.

te adiuvent ad finem tuum consequendum, ideoque opes, nonne haecenus quaerenda sunt tibi quantum ad finem consequendum utiles futurae?

HOMO. Eheu! Domine, quae utilitas ex illis esse potest, cum dixeris, o aeterna veritas; Vae vobis divitibus, & rursum: O quam difficile est divitem intrare in regnum caelorum! imò facilius esse camelum transire per foramen acus, quam divitem ad illud pervenire.

Haccine vera, ut supra pag. 7.

Tobia 4.

Ecc. 29.

Prov. 3.

CHRISTVS. Utiles tamen esse possunt si bene dispenses, & caelum tibi nummo emas, sed aliena. Primò, restitue: Deinde illis largire quibus charitatis lege teneris; Tertio, pia opera promove, ut templa, hospitalia, Religiosas domos, quibus rebus optimè divites aeternum nomen suum efficiunt. Quarto, pauperes quotidie ale, atque ex substantia tua fac eleemosynam, & noli avertere faciem tuam ab ullo paupere; ita fiet, ut nec a te avertatur facies mea. & iterum dico: Ab inope ne avertas oculos tuos, propter iram; & non relinquant quarentibus tibi retrò maledicere: Maledicentis enim tibi in amaritudine animae, exaudietur deprecatio illius, exaudiet autem illum qui fecit illum. Conclude ergo eleemosynam tuam in corde pauperis, & haec pro te exorabit ab omni malo, honora me Dominum tuum de tua substantia & de primitiis omnium frugum tuarum da pauperi, id est mihi: & implebuntur horrea tua saturitate, & vino torcularia tua redundabunt. Quis sapiens, & intelligit haec? Tunc credis, & primitias frugum tuarum negas mihi? Nescis viduam Eliæ eleemosynam contulisse, & farinam simul & oleum toto famis tempore non defecisse? Sanè nisi pauperibus meis, id est mihi, opum tuarum partem sic credas, nihil magis noxium est opibus, quia ærugine sua inficiunt hominem, & gravant ascensuros in montem Domini, & lutantes cum hoste nudo vehementer impediunt. Imò nihil honestum, benignum, liberale avarus cogitat; nec

Gbi

sibi ex pecuniâ, neque aliis utilitatem ex eâ capit. avaro enim nihil est scelestius, nullusque servus infelicior. Cur ita? quia pecuniâ obedit per omnia, omnesque ejus sentit affectus, pro eâ se vendit, & omni vitio se deturpat, torquet, &c. Quid? hoc cinc ergo alteri suadere posses, ut opibus, quibus ad breve spatium uti potest, totus incumbat, animo oculisque in terrâ versetur? Quemadmodum enim is qui multis sarcinis oneratus est, difficillimè iter arduum facit; ita dives. divitiæ enim verè onus sunt. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firma, &c.*

*Eccli. 10.
Divitum
summa in-
felicitas.*

HOMO. O quanto potius longè est modestè vivere & latari, quàm immodico opum amore æstuarè, & perpetuò laborare, ac infirmari languore pessimo, qui non senescit, neque ullâ ætate sanantur!

CHRISTVS Quid tibi proderunt opes in horâ mortis? quid tunc auferes, quando omnia relinquenda erunt? quæ nunc paraveris cujus tunc erunt? vides quanto labore quærat, & quàm parvo, vel nullo tempore iis frui liceat? Age quanto prudentiores qui certò scientes civitatem diripiendam esse, opes suas in æternam cæli mansionem per manus pauperum præmittunt, ut, cum hinc expulsi, nudi & egeni fuerint, ibi reperiant æterna tabernacula! & tu hæc credis, neque sapis? appende igitur quomodo in iudicio iniquitas avaritiæ maximè declarabitur. Quis, precor, dives ibi laudabitur? nōne qui animo pauper fuerit, plurimâ tribuerit, omnia relinquere paratus, si ita mihi visum ac placitum fuisse intellexisset? Quis ibi nisi liberalis ingenos & afflictos laudabitur? quis ibi nisi avarus damnabitur, & in res vanas prodigus? Tu verò quibus annumerari optas. *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

*Opes in ca-
lum præ-
mittenda.*

HOMO. Dum hæc recogito mecum, tremore concutior ad vocem hæc tuam, ô Salvator mi. O quàm erit ergo acerbum audire, Esurivi, & ut deliciosè viveres, noluisti me pascere; sitivi, & ut inebriareris, sitim meam levare detrectasti; nudus eram, & ut multifariâ veste

veste

*Bernard.
Elemosy-
narum com-
mendatio.*

veste splenderes, tegere me recusasti; multisque rebus in membris meis indigui, sed quia tibi libebat ludere & illudere opibus, non valuit deprecatio pauperis, quam ego tamen verè ore eius pronuntiavi: credis hoc? Clamant nudi, clamant famelici, & conqueruntur. Nobis, inquit, fame & frigore miserabiliter laborantibus quid conferunt tot mutatoria, vel extensa in perticis, vel plicata in manicis? nostrum est quod effunditis, nobis crudeliter subtrahitur quod inutiliter expeditis; inveniunt otiosi quo delectentur, non inveniunt miseri quo sustententur. Nec ferè se solos, sed posteros divites eodem malo involvunt, quos exempla trahunt majorum; & difficillimè suadeas malè parta dimittere. Audite cupidi, Amen dico vobis, ait Veritas ipsa, quia dives difficilè intrabit in regnum cælorum; imò & facilius est camelum transire per foramen acus. Et quis non contremiscat? *Aspira*, vt sup. pag. 8. *Hæcine firmâ*, &c.

Matth. 19.

*Aug. serm.
9, in Nov.*

CHRISTVS. Verè miserrimus hominum est qui quantumcumque crescat opibus numquam satiatur, neque fortunâ suâ contentus est, ô quanta vanitas! ô quanta insania! ô quanto satius esset æternas parare opes! nōne momento hîc vivitur, momentoque transit omnis mundi gloria, & quæ parasti cujus erunt? Dives & pauper occurrerunt sibi. in quâ viâ? nisi in istâ vitâ? natus est dives, natus est pauper, occurrerunt vobis, pariter ambulatis viam. Tu noli premere: tu noli fraudare. Ille eget, tu habes: feci autem ambos ego Dominus, per eum qui habet juvo egentem: per eum qui non habet probo habentem.

*Dives non
videtur cre-
dere.*

HOMO. Nescio verè, ô Jesu, æterna veritas, nescio, an dici possit eos verè credere, qui hæc cogitant: & tamen per omnem vitam de opibus terrenis, & vix de cælestibus tractant: sudant & laborant à diluculo in seram noctem pro terrenis, & ut æternas opes, gloriam, præmia habeant, vix vilem extorquere pauper nummum potest? Quis hunc avarum dicat, qui regnum nummo

nummo emere potest, & negligit?

CHRISTVS. Verè infania omnium hæc maxima est. Nõnne enim certa mors est? nõnne hîc momento, ibi in omnem æternitatem te vivere oportet? nõnne milies amplius tamen laboras, ut hîc laxè habites, lautè vivas, fundos & domicilia habeas? Age verò, dic tan-

*Curandum
ut in calo
divites fa-
mus.*

HOMO. Credo tibi, ut sup. pag. 7.

CHRISTVS. Eme illa vili nummo, & simul redime æternas pœnas, aspice, & audi, quomodo insipientiam suam auari in inferno testentur ejulatu perpetuo. Verè dixit Ecclesiastes: Contra sanguinem suum insidiantur, & moliantur fraudes contra animam suam. Hoc est quòd omnes Sancti mei opes contempserunt, profusi in pauperes, in loca sacra, & Deo sacras personas; im-

Proverb. 1.

piorum verò viscera iis ubi possunt detrahunt, contra id quod scriptum est, Noli prohibere benefacere; si potes, & ipse benefac.

Prov. 27.

HOMO. Hæc & infideles credunt, & ego quid dicam, qui video quòd etiã Philosophi multi opes contempserunt, quòd intelligerent sapientiæ studio eas incommodas esse, atque animi quietem ad illud necessariam prorsus tollere. Nam, ut Bernardus, non onerosa

Bernard.

modò, sed limosa quoque ac glutinosa nimis substantia nostra videtur; & facilè cor humanum omnibus quæ frequentat adhæret.

CHRISTVS. Quid ego Sipientia æterna fecerim, ignoras? nõnne ego pauper esse volui, cùm dives essem, beatos pauperes prædicavi, Matrem & Apostolos tales elegi, pauperes in hoc mundo, divites in fide? *Iacob. 2.*

Quid

Quid verò videtur? egone Sapientia æterna errare potui? si non potui, errat certè mundus, qui ita quærit opes, ac si præcepissem; ita auaritiæ studet, ac si paupertas omnium malorum gravissimum foret. Erras verè si anxie proponis opes coacervare, iisque non parere te existimas, cum famelicos exsatiare abnuis, & mihi tribuere. Ego promitto omnibus, qui propter me reliquerint domum aut agrum, centuplum in hac vitâ, & vitam æternam. Quis autem credit mihi? Tunc? quis mihi fœnerari optat? sanè arguere me falsi debet, qui non credit, aut fateri quorumcumque hominum fidem & ab iis lucellum minimum potius esse, quàm id quod ego promitto. Sed & Religiosos hæc tangit parabola, qui amore mei omnia deseruisse videntur, & re culis parvis ita aliquando adhærent, ut difficulter ab iis avellantur, tanto filiis sæculi miseriore, quòd his velut crepundiis illudat diabolus, illis mundus majoribus insultet. O utinam meminissent diei quâ egressi sunt de terrâ Ægypti! illine à me regnum petere poterunt mercedem, dicentes, Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te?

*Promissio
pauperi facta à Deo.*

*Avarus Deo
non credit.*

*Religiosus
adharès terrenis quàm
miser.*

*Thesaurus
divinae providentiæ.
Matth. 6.*

Et quidem si ego meis non prospicerem, esset quòd de se solliciti forent mortales, verum tamen eis asservi dicens: Nolite solliciti esse dicentes; Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? hæc enim omnia Gentes inquirunt: scit enim Pater vester, quia his omnibus indigetis. Quærite ergò primùm regnum Dei, & justitiam ejus, & hæc omnia adjicietur vobis; nolite solliciti esse in crastinum. Sed quæ multorum est diffidentia, quo plus illis tribuo, eo minùs mihi confidunt, magis què solliciti sunt: neque tantùm, quod vetui, in crastinum anxie sunt solliciti, sed in annos, quibus victuri non sunt.

Avari animus non satiatur.

Hæcine vera, ut supr. pag. 7.

HOMO. Sic illudit nobis, Domine JESU, & imponit præstigiis suis dæmon, quasi satiari avarus animus,

qui spiritus est, pecuniâ, & terrâ ista possit, aut conquiescere. Ignis fateor ille numquâ dicit, Sufficit; tam enim ei deest quod habet, quàm quod non habet. O quanto erant prudentiores Sancti de tuo obsequio solliciti, ubique securi, tranquilli, omnia in te habentes, qui hîc beatam vitam, & post hanc tecum æternam consecuti sunt!

CHRISTVS. Quos tu imitaris? quorum exitus placet? quorum præmium?

HOMO. Sequar te, Domine JESV, quocumque ieris? tu Rex meus & Deus meus. Tu veritas, tu bonitas, tu Sapientia es & omne bonum meum.

CHRISTVS. Et quamvis illorum nihil esset, neque opes, onus, & spinæ; neque paupertas, beatitudo; nonne sufficit quod hæc mihi placeat? nonne expedit magis meum, Dei ac Domini tui consilium sequi; quàm hostis fallaciis, technis & spinis, quo nomine verè opes appellavi, implicari & irretiri, & animam suam pro tantillo venalem habere? nonne mea sunt omnia, & vos dispensatores omnes? cujus verò arbitrio dispensari ea oportet, nonne meo? Verùm, ubi quis avaritiæ semel *Gal. 5.* mancipatus est, me projicit. est enim illa idolorum seruitus, plusque valet imperium nummi quàm meum, plus ille me honoratur; quod si verò illum aut creatum quid eripiam, sæpè idolum, in quo homo animo fornicatur, querimonis omnia plena sunt; & injuriam facere videor. *Aspira, ut sup. pag. 8. Hæcine firmâ, ibid.*

HOMO. O potentissime Deus, cum per gratiam tuam cupiditatis mala cognoverim, detestor eam in conspectu tuo; ac primò statuo juxta vocationem meam: sic meum cor ab omni affectu immodico terrenarum rerum abducere, ut te sequar; deinde moderatè ea quæ mihi necessaria, quærere, & piè vivere, ac fiduciam in te collocare; non ita insanire, quin te, Domine, honorem de substantiâ meâ, seu potius tuâ. Tua enim verè *Deo reddi-* petis per pauperem, dicisquè mihi, Da mihi ex eo, quod *tur quod* dedi *suum est.*

dedi

dedi tibi; de meo quæro, & mihi donas? dà mihi, & red-
do: habuisti me largitorem, fac me debitorem, habeam
te fœneratorem: pauca mihi das, plura reddam, tem-
poralia mihi das, æterna restituam. Itaque quantum de
bonis à te largè concessis potero, iudicio prudentis tibi
in paupere restituam, & in æternum mihi conservabo;
numquam differam debita dissolvere, aut defraudare
mercedem operarii, libens in pia opera, & ad tuum cul-
tum largus ero; omnia enim tua sunt. Denique cum
dispensator fidelis esse debeam, numquam aliud agam
quàm secundum sanctissimam tuam voluntatem &
beneplacitum tuum. Amen.

Orationem vide infra: O Rex regum, & c. p. 374.

Meditatio de Avaritiâ.

COMPOSITIO LOCI. Considera omnes homines
velut montem conscendere, & Christum Regem
præire pauperibus, pauperes Christum facilè sequi,
alios dæmonem vel etiam CHRISTVM JESVM nudum,
sed suffarcinatos relabi.

ORA, ut Dominus aperiat cor, ut intelligas pauper-
tatis pretium, quam Dominus coluit ab utero usque
ad mortem.

*Quid sit
avaritia.*

PUNCTVM I. Considera quid sit avaritia, nempe pe-
cuniæ & rerum hujus mundi inordinata cupiditas, quâ
homo ita afficitur illis, ut impotenter ferat iis privati,
quærit superflua & curiosa, etiam aliquando cum dam-
no alterius, & anxie seruat. Secundò, quàm fœda sit.
Primò, ratione objecti, & quomodo homo pecuniæ, id
est terræ metallo vili se tradat, adeò ut idolorum servi-
tus appelletur: Et tamen quis pecuniâ melior est, quis
beatior, cum extra nos sit? Quid ergo? quòd vanitatis
aliquid nanciscatur, & dicatur opulentus, hoc habet
avarus, præter victum enim & amictum, & hoc vani-
tatis ludibrium habet nihil.

Galat. 5.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7*

Secun-

Secundò, dignitatem hominis attende, qui ad hoc natus ut amore suo Deum omne bonum complecteretur, & quàm turpe, si ille per avaritiam in caduca & peritura se abjiciat, & vilissima corpora suæ animæ præferat. Tertiò, turpis avaritia ratione modi acquirendi, cum hominem adigat ad vilissima luca sectanda, etiam cum infamiâ, per lites, mortis discrimina, & curas inexplicabiles, ut nullum tempus, nullus locus vacuus iis sit, inque mille partes animus distrahatur. Quartò, quia æquali curâ & anxietate conservare parta necesse est. Quintò, quod omnium, etiam Ethnicorum, iudicio avarus abjectissimus habeatur, utpote qui sui bonis nequeat, & acquirendo se oneret.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

PUNCTUM II. Considera; quis tandem finis acquisitionis. Primò, sibi proponit avarus pacem, & ecce quantum crescit nummus, (& idem est in ceteris terrenis) tantum crescit amor, ut in hydrope; non est enim pax impiis. Secundò, sperat commoda carnis; ut bene vestiatur, splendidè epuletur, & dic, quæso, nonne ob ista dives sepultus dicitur in inferno? Et verò quid conferunt diviti opes, nisi victum & vestitum? nihil enim aliud præstant; verùm & pauperes hæc habent. Quid ergo præ illo dives? unum ille habet, quòd ubi multæ sunt opes, sint multi qui devorent eas, quòdque præterea ex deliciis morbos plurimos nutriat; quos frugales non nôrunt, & insuper (quod dolendum maximè) instrumenta gulæ, luxuriæ, & omnium malorum, id est, mille furcas habeat ad æternam calamitatem, nullumque ferè in lubrico habeat retinaculum. Quid ergo superest diviti, unde inaniter intumescat de opibus?

Credo tibi, &c. ut sup. pag. 7.

Attende verò opes veros honores non parere, cum sint homine inferiores, & nihil in se habeant dignitatis. Considera deinde, in quàm multos diaboli laqueos incidant, qui volunt divites fieri in hoc sæculo: radix

A a

enim

*Avaritia
fœda & in-
digna ho-
mine.*

*Quàm instabi-
lis eius
sit.*
Isaia 48.

*Vitia multæ
ex divitiis.*

1. Tim. 6.

Matth. 21.

enim omnium malorum cupiditas. Primò, orare nequeunt, ibi enim est cor eorum, ubi thesaurus eorum. Secundò, ab operibus pietatis alieni sunt, cum semper egeant, & satiari numquam possint. Tertiò, per fas & nefas acquirunt, & iniquè acquisitis ita afficiuntur, ut prope impossibile sit ad restitutionem cogere. Quartò, morientes, ob rationem reddendam, pauperes defraudatos, opes deserendas, velut in desperationem aguntur. Itaque, ô homo, veluti si in summâ tempestate effes periturus, nisi abjiceres opes, jam projice; & divitiæ si affluant, noli cor apponere, ut ad æternam portum pervenias. Noli ergo, cum alteri omnia relinquenda, illi gaudium creare, tibi tormentum, non restituendo; & si saltem in morte aliquid abnegandum aut restituendum, noli tam enormi tuo damno differre.

*Avari stultitia.**Cur ô dives non vis esse cum Christo pauper.*

PUNCTVM III. Considera stultitiam avari & conquistoris hujus sæculi, qui Deo in paupere, æternamquam Veritati, centuplum promittenti & vitam æternam, ea quæ certò alioquin ei sunt peritura dare recusat, & contra mundo fallaci, & hominibus credit exiguo & momentaneo lucro. Secundò, quanta stultitia, quòd cum tantùm dispensator sit, Domino recuset reddere, & dilapidet alterius bona, redditurus strictam rationem. Tertiò, mirum certè quod quispiam hic eligat esse momento dives cum tot miseris, & in futuro perpetuò pauper, potiùs quàm in æternum cum gloriâ maximâ dives, & hinc tecum, benignissime JESU egenus. Quartò, quòd res viles tanti faciat, ut puer crepundia, cum Christus & omnes sapientissimi nihili fecerint. Quintò, quòd animam toto mundo preciosiorem pro quâ mortuus est Christus, tantillo vendat, vel saltem imperfectam relinquat, & pauperem in alterâ vitâ; & sic opes longè pluri quàm se æstimet. Sextò, quàm stultum, quòd Domino promittente omnia adjicienda, si quæratat primò regnum cælorum, hoc negligat & profus contra faciat, & quasi diffidat ejus bonitati.

Considera,

Confidera, quomodo Dominus punierit hîc avaros, & quidem Achan iusserit ob furtum lapidibus obrui, *Josue 7.*
 & Sabelem vineam Naboth concupiscentem, Ananiam *4. Reg. 9.*
 & Saphiram de precio oblato detrahentes, & Judam *Actor. 5.*
 proditorem dirâ morte multârît. *Matth. 27.*

O Rex Regum, ut inf. pag. 374. vel *Aspira*, ut sup. pag. 8.
 Hæcine firmâ fide credo, & c. ibid.

*Meditatio de Paupertate, cujus affectus
 omnibus necessarius.*

COMPOSITIO LOCI, erit Christum videre cum Discipulis miserè vestitum, famelicum, pauperulum pagos & villas obeuntem, & nos velut peregrinos eum sequentes.

ORATIO. Pete ut possis cognoscere dignitatem paupertatis, & eam in tuo statu complecti.

PUNCTVM I. Considera i. paupertatem esse duplicem, una est quâ homo etsi opulentissimus ita animo comparatus est, ut potiùs, quam Deum offendat, paratus sit: vitam degere pauperem, opes partas omnes relinquere. Hæc verò, ô Lector attende, tibi, & omnibus ad salutem necessaria; cujus defectu multi egeni reipsâ pauperes, sed animo divites valdè, & avari ad malas confugiunt artes, furta, usuras, injustitias, quia paupertatem ferre nequeunt, vel divites ne in eam incidant, easdem sectantur, imò naufragium fidei faciunt potiùs quam bonorum. Alia paupertas, quæ reipsa abdicat omnia, & à Domino suaderur, non verò præcipitur. Nunc ergo expende paupertatem esse rerum omnium externarum saltem in animo abdicationem, quæ hominem totum ordinat exterius & interius circa illas. Primò, in intellectu ponit veram, qualem Deus habet, illarum æstimationem; ostenditque verè esse caducas, viles, noxias. Secundò, in affectu contemptum & fastidium, denique in opere plenam, si Dominus ad perfe-

*Quid sit
 paupertas.*

tionem vocaverit, abdicationem. Vide an hæc in te sentias, quanti tu eam facias, an sis etiam hodie paratus omnibus carere, si salus animæ id posceret, aut necessitas flagitaret. O *Rex Regum*, ut infra pag. 374.

*Aug. lib. 2.
de civ. Dei.
cap. 13.*

*Ambr. in 5.
in Luc.*

Matth. 19.

Isai. 48.

*Aug. serm.
28. de verbis
Apost.*

*Paupertas
Deo gratif-
sima.*

*2. Cor. 5.
Luc. 9.*

Phil. 3.

Considera Secundò, quòd sicuti cupiditas est radix malorum, & fundamentum Babylonis, ut August. ita paupertas spiritus ac contemptus divitiarum radix bonorum, & parens quædam generatioq; virtutum, fundamentum cælestis Jerusalem, & prima beatitudo, maximè tamen si re ipsa quis eam sequatur. Ratio est, quia removet instrumentum vitiorum divitias, quæ superbiam, gulam & alunt & tuentur; & bene vivendi adfert quandam necessitatem ac facilitatem: cum iudicio Sapientiæ æternæ facilius sit camelum per foramen acus transire, quàm divitem intrare in regnum cælorum. Credis hæc ô pauper & non exultas? ô dives, avaro, & non horrescis? attende præterea paupertatem expiare peccata, juxta illud, Elige te in camino paupertatis; & liberum reddere ab occupatione rerum terrenarum, ut soli Deo vacare quis possit. O felicitas magna Christianorum, quibus datum est, ut paupertatem precium faciant regni cælorum! non tibi displiceat paupertas tua, nihil eâ potest ditius inveniri.

Hæcine vera, ut sup pag. 7.

PUNCTVM II. Considera gratissimos Deo esse spiritu & re pauperes, cum paupertatem sibi IESVS, copulârit, & in se tantopere dilexerit, divitias verò ut quilibet, splendidaque omnia nascens, vivens & moriens sit averfatus: qui cum dives esset, factus est pro nobis egenus, ut non haberet ubi caput reclinaret, matremque elegit & discipulos pauperes. Et sanè nonne credendum tibi videtur eum dignum se statum elegisse? cur ergo tu in tuo gemis, aut eum times? Sic & Sancti, qui cum D. Paulo omnia arbitrabantur ut stercore gaudebant fame, siti, & nihil habere, aded ut B. Franciscus sanctè pauperioribus invideret. Tu ergo vide ne ditioribus

tioribus, uti mundani & molles Dei servi, qui omnes conatus & studia ad opes referunt, ut splendide, carè, curiosè, commodè sint in victu, vestitu, habitatione, unde amicis & divitibus libenter adherescunt; loca & munia refugiunt, in quibus paupertatem possent experiri. Contemne ista, ut vir crepundia, & aeternum animum & cor in aeternis habeto; noli miles Christi aspera horrere, quæ dux amplectitur.

Credo tibi, ut sup. pag. 7.

Considera Secundò, excelsum verè spiritu pauperis animum, quò super omnia hæc terrena eminent, ut ne verbo quidem vix suum quid dicere velit, cum aliena sciat & fluxa, cavetque ne fortè iis ipse adhærescat. Tertio, quàm sit gloriosum in quovis statu paupertatem ferre posse, cum omnes ferè mortales, quæ sua sunt quarant, ob innatam cupiditatem, & commoditatem rerum ac speciem; unde exclamat Sapiens: Beatus vir qui post aurum non abiit; quis est hic, & laudabimus eum? quanta itaque gloria eum affectum quò omnes abripiuntur, laici, Ecclesiastici, & tepidi Religiosi, superare? Vnde Chrysostr. Anima pauperis fulget ut aurum, splendet ut gemmæ, sicut Angelus ita conversatur, non subjacet dæmonibus, assistit Deo. Quarto, quòd, ut Paulus ait, verè pauperes nihil habentes, omnia sint possidentes; & ut olim Climach. monachus nudus est mundi dominus, viroque forti totus mundus divitiarum est. Credis hoc, & adhuc concupiscis? Quintò, considera quod is qui reliquerit re ipsa omnia, & secutus fuerit Dominum, centuplum in hac vitâ accipiet, & sedebit super sedes duodecim, judicans duodecim tribus Israël, cum Reges stabunt, & Monarchæ trepidabunt. Vide, ô Religiose, an verè dicere possis, Ecce nos reliquimus omnia, neque animus tuus reculis adhæserit, qui magnanimiter antea omnia despexerat.

Ecclesi. 31.

Chrysostr.

Homil. 47.

Matth.

Emolumenta pauperis Evangelica.

2. Cor. 6.

Matth. 19.

Aspira, ut sup. p. 8. Hæcine firma, &c. ibid.

A a 3

PVN-

*Divina pro-
videntia er-
ga pauperes.*

*Psal. 33.
Psal. 143.*

PUNCTVM III. Considera providentiam Dei erga pauperes secundum illud Psalmistæ, Divites eguerunt & esurierunt, inquirentes autem Dominum non inveniuntur omni bono. non pauperibus ut nobilibus de suo providet Dominus in tempore, illum habent œconomum, ut beatus populus, cujus Dominus Deus ejus. Secundò, quòd ipsi sciunt certò jubilationes, nihil metuunt, nihil sperant, curis vacui, paucis contenti, in quo etiam Epicurus felicitatem posuit; non nauseabundi, ut divites, sed ex petrâ melle saturantur, & cum tam gaudeant nihil vel parum habendo, quàm omnia possidendo, nucleum sine cortice habent: nam quærentibus Deum hæc omnia adjiciuntur, ut Paulo, Danieli, Eliæ, & infinitis viris bonis, ac omnibus Religiosis, unde hi fiduciâ pleni utramque sortem securi expectant, neque bonâ frustrari, neque adversâ gravari metuunt. O beatos! quovis ire etiam sine viatico parati sunt, de nullâ re solliciti quàm de Dei gloriâ, animarumque lucro, quia Dominus sollicitus est eorum.

Exercitium paupertatis omnibus utile.

*1. Cor. 8.
Eccli. 31.*

*1. Tim. 6.
Bar. 3.*

Matth. 6.

ORex regum, & Domine dominantium, ô Salvator mi, qui cum dives esses, pro me egenus factus es, ut tuâ inopiâ nos divites essemus; concede mihi, ut numquam post aurum abeam, nec sperem in pecuniâ & thesauris, in incerto divitiarum, neque anxie dives fieri queram, cum desideria ista nociva & inutilia mergant homines in interitum & perditionem. Vbi sunt enim qui argentum & thesaurizant & aurum, in quo confidunt homines? exterminati sunt, & ad inferos descenderunt. Idcirco ego, Domine JESU, pro honore & amore paupertatis tuæ, cujus voluisti me per Prophetam tuum recordari, offero divinæ Majestati tuæ quæcumque de manu tuâ accepi: neque retinere volo, aut detrabere quidquam cum Ananiâ de hoc holocausto, nec sollicitus esse animæ meæ, quid manducem; neque corpori meo, quo induar. Pater enim meus es tu, & nosti quia his omnibus indigemus: qua-

ram

ram igitur primum regnum tuum, & scio o bonitas, o veritas, quia ea omnia adjicies mihi. Qui enim posses non adjicere mihi tua, cum digneris quotidie te tradere mihi? & quid ego negare possim tibi ex omnibus quae dedisti mihi, si tu illa ipsa & te mihi tribuis? O Deus, o Deus, & Abyssus bonorum, fac, obsecro, ut tu unicum sis desiderium meum! Absit a me ut apponam cor meum terra frusto, imò replere coner illud terram, quando hodie Rex cali & terra paratus es me replere gratiam & divinitate tuam, & divina consortem facere naturam. Cur adhaerebit in terram venter meus, quando a te, benignissime JESU mi, & corde tuo & voce dulci, & sanguine & morte ad caelestia tua regna vocatus sum? Ecce, video, ut iis fruatur, & te ipso pascat, tu Rex cali & terra, omnia reliquisti amore mei, & non habuisti, o dulcissime Redemptor, cui calum sedes est, & terra scabellum pedum tuorum, ubi caput reclinaret. Reclina igitur o JESU spes mea, obsecro in corde meo paratum enim cor meum, & declina precor ad manendum, quoniam ecce advesperascit dies ista mortalitatis, & suspirat anima mea ad diem illum eternitatis tuae.

Applicatio
ad Com-
munionem.

Isaia 68.
Matth. 8.

Ecce, ecce illa N. abnego, & coram te renuntio omnibus, quae possideo, aut possidere possum potius quam vel in minimo displicentiam tibi. In te enim habeo omnia, & extra te nihil volo. Quomodo ergo deinceps ego aliquid injuste ad momentum retinebo, unde aeternum crucier? quomodo preciosis utar, quando tu, Rex meus, amore mei vilibus? ubi esset frons mea, si videns te amore mei pauperem & nudum, ego vestiri appetam splendidius quam status exigat meus? congregare argentum, & te inopem non imitari? scio enim quia satiari cupiditas non potest, sed, quo plus adjicitur, plus eam irritari. Pudet me vehementer, cum audio Philosophos suam projecisse, & me sollicitum vivere, filium tuum, cui providus parens sollicitudine, & perpetuo invigilat.

Da mihi, quaeso, gratiam, ut omnem sollicitudinem meam projiciam in te, & animo verè pauper sim. Beatos enim dixisti pauperes, & eorum esse regnum caelorum, divites autem dimittis inanes. Cur ergo nolim esse beatus, & evadere tristissimum illud Va vobis divitibus? Qui enim verè servi tui sunt, sunt sicut egentes, multos autem locupletantes, tanquam nihil habentes, &

Matth. 5.
Luca 1.
Luca 6.
2. Cor. 6.

Num. 18. omnia possidentes. Interea nihil cum Levitis possident nec habent partem in terrâ : sed dixisti eis : Ego pars, & hereditas tua. Idem etiam venis quotidie, & mihi te das & pacisceris reipsâ, ut sim tuus : & cuius ero, si non tuus ? qui creasti me, & sic emisisti, & sic paciscis, & sic tibi conjungis ? & poterit me quicquam separare à te ? quidquid id est, mors est qua me separaret à te vitâ meâ. Et possset id fieri ? Eheu ! potest, scio, si me respicio. At tamen dico, & volo, & cupio unus esse tecum, mihi enim pauperi & misero, & esurienti, & sitienti, tibi, ô omne bonum, ô salus, ô panis vita, & fons aquarum viventium, tibi adherere verè mihi bonum est, & ponere in Domino Deo meo spem meam in aeternum, in aeternum, & ultrâ. Amen.

Desiderium
unionis
cum Deo.
Psalm. 72.

Praxis ad paupertatem amandam.

Quid saeculares praestare debeant.

Quid Religiosi Praxis pro saeculari.

Alia.

Altera.

Nota.

PRIMA. Sive saecularis, sive Religiosus, recenscat & enumerata habeat quaecumque possidet, videatque an quid injuste retineat, aut Superiore infcio, si Religiosus est, aut superfluum, vel nimis curiosum, idque quotannis semel & iterum, omniaque Superioris potestati resignet ac tradat. Triste certè est & commiseratione dignissimum Religiosum, qui orbem spemque omnes suas deseruit, rosario, libello, scalpello adhærescere. eoque turpius illud, quo gloriosus de mundo triumphârat. Idem nonnullis in more positum, ut catalogum rerum suarum habeant, cumque non nisi bonâ consideratione præmissâ adaugent.

Secunda Modestiam in habitu servet, ceteraque suppellectile : quidquid verò splendori suo detrahit, si saecularis est, aut commoditati, id tribuat Christo pauperi, & nuda membra Christi eo tegat quo parietes velarentur.

Tertia. Quemadmodum Thomas Morus fecisse fertur, potest quivis alterius curâ se committere, ut sibi prospiciatur, & datis contentus esse : quod filiis familias, ac filiabus, ac maxime Religiosis convenit, qui gaudere debent, si paupertatem experiri digni sint. neque ferendum certè ut conquerantur, pauperesque se velint, ac sibi nihil deesse, cum divitiis etiam desint plurima.

Quarta. Cum status & dignitas vestem splendidiorem requirunt, potest paupertatis & perfectionis amans interiora vilia amare, ut de S. Carolo Borromæo memoratur, & plurimis aliis etiam saecularibus.

Quinta est, exemplo Christi pauperes non averfari, sed libenter præ divitiis qui suam consolationem habent, eis operam

ferre ad colloquium admittere, per se vel suos solari. Et certè quamvis hoc divitibus omnibus, etiam Principibus, usu venire potest; maximè tamen Religiosos decet. Intolerabile siquidem est, paupertatem profitentes, & ejus in se amorem, ac pauperis Christi sequelam, pauperes fastidire, divitibus adulari. Venit enim Dominus pauper, & pauperes elegit, & missum se pauperibus evangelizare testatus est, & tu, Religiose. Christi imitator, eos minus complecti, aut etiam quandoque spernere audes? immemorem certè te declaras instituti & professionis tue, quodque paupertati alimenta, & beatitudinem tuam debeas.

Pauperes non negligendi minime à Religiosis.

Sexta, Examinare se quo in gradu quisque sit, Sunt autem secundum Bonaventuram; Primò, relinquere temporalia; Secundò, amicos sæculares & temporales; Tertio, seipsum. Vel Primò, pro transitoriis non laborare; Secundò, non appetere; Tertio, respuere, & tantum coactum admittere. Vel Primò, omnibus contentum esse; Secundò, necessaria tantum admittere; Tertio, iis etiam velle carere. Vel Primò, nil sine licentiâ accipere prærogatâ; Secundò, dare; Tertio, nihil superflui habere; Quarto, in iis quæ utenda sunt pauperrima optare; Quintò, gaudere cum necessaria defunt. *Dignatus es, ut sup. pag. 10.*

Gradus paupertatis. De gradu virtutis.

Examen quo defectus Paupertatis Religiosis potissimum explorare potest.

Hi autem sunt Primò, necessariis nolle carere; quod verè pauperis; Secundò, comoda amare; Tertio, sua non custodire; Quarto, superflua coacervare, & peracem esse, nec dare libenter; Quintò, viliora respuere, & parcitatem odisse; Sextò, preciosa & affabrè facta in iis quibus utitur exquirere; Septimò, uti re aliquâ affectu proprietario, ita ut gravatè pateretur auferri; Octavò, per cuniculos agere ut iis uti possit; Nonò, contra Superioris voluntatem abscondere, observare aliqua, vel habere apud alium quidpiam; Decimò, transferre sine veniâ, dispensare, accipere, aut dare, vel usurpare ex domo per epicias.

Examen defectuum circa paupertatem, utile etiam sæculari.

Septima Praxis. Considerare sæpe juvat insatiabile esse cor hominis, & avaritiam nunquam dicere, Sufficit. frustra itaque hominem opibus, honoribus augendis insudare; nunquam enim cupiditati magis satis faciet: cur igitur frustra se fatigabit? cum, si voluerit eam moderari, ex nunc contentus esse possit, quod omnia bona (ut vulgo verè dicitur) superat? O quam vile hoc esset multis, quibus res domi angusta, animi verò ampli! quibus quia cum paupertate non bene convenit, in-

Quomodo paupertas divitibus amplectenda.

quieti alienis invident, sordidè quærent quæ postea prodigatæ alieno se gravant ære creditoribus atque amicis graves; & cum omnia fecerint, inde colligunt vituperium & dolorem, unde famam, quietem & honorem sperarant. Verè enim spes impii tamquam lanugo, & tamquam spuma gracilis, quæ à procellâ dispergitur.

Sap. 5.

IACVLATORIÆ.

Psal. 61.

Eccl. 31.

Matth. 16.

Prov. 30.

1. Tim. 6.

Matth. 19.

2. Cor. 8.

Matth. 8.

Matth. 19.

Luc. 14.

Divitiæ si affluant, nolite cor apponere.
Beatus dives, qui post aurum non abiit; nec speravit in pecunia thesauris.

Quærite primum regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis.

Mendicitatem & divitias ne dederis mihi, tribue tantum vicini meo necessaria.

Nihil inulimus in hunc mundum, haud dubium quod nec aufero quid possumus.

Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus.

Propter vos egenus factus est JESVS, cum esset dives, ut ejus inopiâ vos divites essetis.

Vulpes foveas habeant, & volucres cali nidos; filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet.

Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. quid ergo erit nobis?

Qui non renunciat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus.

Exercitium seu consideratio de Bonorum usu, & dispensatione pro divitibus, &c.

Job 1.

Vnde habeantur bona.

Quæ eorum reddenda ratio.

CONSIDERA Primò, unde, cum nudus in hunc mundum veneris, tibi hæc bona accesserint: & cognosce à Deo tibi data; non ut dominus sis, sed ut dispensator: rationem enim redditurus es villicationis & negotiationis, & talentorum usque ad novissimum quadrantem. An paratus es? hodie enim fortè omnium erit tibi reddenda ratio, an justè, an utiliter, an ad Dei gloriam illius bona dispensaveris.

Secundò, an obstrictus ad rationem sic reddendam sub pœnâ non tantùm capitis, sed æternæ damnationis, non debeat esse sollicitus pro bonâ administratione? quæ autem bona est? nōne ea sola, quæ sit secundum

dum voluntatem Domini? quæ autem ejus voluntas, & quo fine hæc eum tibi dedisse putas? certè ut iis salutem æternam acquireret, alios ad eandem perduceret, & ad Domini tui obsequium & laudem. si quis verò bonis ad luxum & voluntatem, & animæ grave detrimentum utatur, Dei que contemptum, quâ fronte ad Dominum veniet, & rationem reddet? Attende jam qualis sis dispensator, an fidelis, an verò & tuam & aliorum salutem bonis his perdidideris, Domino contumeliam feceris, & quasi tua essent, iis usus sis: imò eo deterius forsan vixisti quo plura tibi contulit bona bonus Deus. Quid ergo? nõnne tibi dicet: An oculus tuus, & cor tuum nequam est, quia ego bonus sum? cur mihi retribuisti pro bonis mala, & odium pro dilectione. *Aspira, ut supra pag. 8 Hæcine firmâ, ibid.*

Matth. 20.

Confidera Tertio, unde contingat hæc in sæculi divitibus infania, ut sibi quid vis libere & licere putent: & verum sit illud Augustini, sæculi potentiam esse impunitam nequitiam. & videbis id accidere ex obcæcatione, quâ præcipitia non vident, sed velut equi effrænes in ea ruunt, vel in angustâ trabe ambulantes se jactant, & ruunt. auri enim fulgor & adulatio, quæ opes consequitur, fascinat divitem, & tumidum reddit. Vnde Apostolus divitibus præcipiendum aiebat, ne altum saperent præstantiores enim sibi videntur propter opes: quasi verò equum strigosum & claudum phaleræ aureæ præstantiorem redderent. Nõnne autem præstantia hominis vera in anima est? Quid si enim stultus auro splendeat, & niteat margaritis? sanè non eo melior vel præstantior. Age an quisquam prudens mallet esse minùs prudens aut sapiens, & magis dives? Imò verò divites cæteris ferè deteriores sunt. Unde Sapiens: Beatus dives, qui inventus est sine maculâ, quis est hic, & laudabimus eum? quapropter & Salomon petebat à Domino: Divitias & paupertatem ne dederis mihi. Et si Sapiencia æterna pauperes beatos dixit, esurientes, lugentes,

Divitum infania.

August. de verb. Domini. ser. 37.

1. Tim. 6.

Eccli. 31.

Proverb. 30.

Matth. 5.

*Divitum
arrogantia.
Iob. 21.*

Luc. 14.

Luc. 6.

Matth. 19.

*Divitia
spina.
Eccli. 31.*

*Eccli. 41.
Divitum
mors.*

Iob. 27.

lugentes, patientes propter iustitiam; cur divites se propter divitias beatos dicunt, tenentque tympanum & cytharam, crapulâ & ebrietate se onerant, largi in ludo & conviviis usque ad insaniam? cur vos in pauperes avari, & ut eos juvetis, inopes estis, aut videri vultis? cur, si suadet Dominus, cum facis convivium, voca pauperes, vos eos despicitis? Si humilitatem commendat, cur verbo læsi, verberare, immò alterius morte vos vindicare vultis? si pacificos laudat Dominus, cur saltu pleni ad duella provolatis, & propter iustitiam pati nihil vultis? Vide quanta diviti humiliandi se sit causa. Inter vinctos, qui de suspendio certior, humilior est alio de veniâ prope certò: at qui dives de gehennâ quo certior est, eo magis superbit, Quid enim dicit Veritas? Væ vobis divitibus, væ qui habetis consolationem vestram: væ vobis qui saturati estis! Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum cælorum. Iterum dico vobis, facilius est camelum per foramen acus transire, quàm divitem intrare in regnum cælorum. Vide an hæc vera putes; an ita vivas, ac si putares esse certissima. Aspira ut sup. p. 8. *Hæcine firmâ fide, &c. ibid.*

Confidera innumeras spinas divitias gignere: non enim frustra à Domino spinæ appellantur. Unde Sapiens: Multi dati sunt in auro casus: & facta est in specie ipsius perditio illorum. væ illis qui sectantur illud, & omnis insipiens in eo capietur. Hæcne credis & ultro in laqueos te abjicis?

Jam vide quis exitus & mors sit divitum. O mors, ait ille, quàm amara est memoria tua homini habenti pacem in substantiis suis! quid verò post mortem? revertitur in terram communem matrem omnium, uti nudus egressus erat. unde Job: Si comportaverit impius argentum ut pulverem, & sicut lutum præparaverit vestimenta; præparabit quidem, sed justus vestietur illis, & innocens argentum dividet. Quæ ergo habes; cujus erunt? at familiæ erit splendor. cheu, & animæ

tua inde tormentum. Lautius vivent amici: & tu forte ideò bibes calicem furoris Domini. O stulte, an tibi familia non est in cælo? quamdiu, ut speras, ibi habitabis, qui tam sollicitus eras ut splendidè hîc viveres? quamdiu hîc tua familia stabit, immemor tui, aut si memor, frustra, & quo splendidior, eo sapè deterior.

Confidera Quartò, quomodo deinceps divitiis ad salutem uteris, & audi Dominum, qui tibi eas dedit; qui id suadet, imò mandat, ut primò animæ tuæ consulas: Facite vobis amicos de Mammonâ iniquitatis, ut recipiant vos in æterna tabernacula: honora Dominum de substantiâ tuâ: peccata tua eleëmofynis redime. Ecce quomodo Deum placare possis. imò & septuplum & centuplum promisit; sed, cheu! in ludum, in convivia & luxum pecunia non deest; pro animæ salute, pro ejus victu, pro Dei cultu quoties deficit! Quanto fatius, cum momentum tantum sit vita vestra, æternos sibi facere thesauros in cælo, quò fur non appropriat, neque tinea corrumpit. Statue ergo honorare Dominum de substantiâ tuâ: ante omnia tamen justitiæ & creditoribus fac satis. ô quàm triste, quàm turpe te, ô dives, alieno splendore vestiri, & pauperum creditorum audiri gemitus in cælo, cum exultas illorum bonis & sanguine in terrâ. Considera, an in horâ mortis, & in iudicio ista non sint tibi futura in singultum. Deinde, provide familiæ tuæ secundum rectam rationem; non secundum leges sæculi: Christianus es, Christi lege, non sæculi jurasti vivere.

Postremò, honestæ etiam licet recreationi aliquid tribuas. Ubi hæc legeris, & intellexeris te bonorum tuorum non esse dominum, sed dispensatorem, vide quomodo hæcenus dispensaveris, & an talem tu dispensatorem habere velles. Attende, quantum ludo & luxu, cum magno animæ detrimento, absumpseris, & Dei injuriâ. Secundò, quot, quantaque bona opera illis fecisses si voluisses; quantumque ex iis thesaurum moriturus

*Divitia ad
quid utiles.*

Luc. 16.

Prov. 3.

Dan. 4.

Divites bonorum tantum sunt dispensatores.

Alearum detestatio.

riturus in cælis haberes. Atqui non tenebaris. An forsitan ludere & prodigere debebas cùm scires talem reddendam rationem? Tertio, vide quàm securè & quietè vivat bonus dispensator: non illum sollicitum creditor agit, non anxium habet rei familiaris angustia, ab omnibus colitur, & gratus est, ubi alius plurimis uti obstrictus est, ita iis supplex esse cogitur.

Hæcine vera, ut sup. pag. 7.

Confidera, unde contingat hæc stultitia, ut plus quisque gratis expendat, quàm habeat in bonis: unde ista inquam prodigalitas? causa est Primò, quòd putet sese bonis pro arbitrio posse uti; quod falsum. unde monet Sapiens, Benefac humili, & ne dedêris impio: si benefeceris, scito cui benefeceris. Dives autem hoc non considerat, & malè beneficia & opes collocat. Paria autem sunt, ait Hieronymus, dare histrionibus, & sacrificare dæmonibus. Secunda causa est gula, propter quam Esau primogenita sua dedit pro lenticulâ, & abiit parvi pendens quod primogenita sua vendidisset. Ita multi in conviviis prodigi stultè uno die multo parata tempore distribuunt, & se exhauriunt. Et cùm dicat Scriptura: Si multum tibi fuerit, abundanter tribue; tales de modico multum tribuere volunt, sed non Deo. Tertia est superbia, quâ se majorem & ditiozem, quàm sit, haberi cupit, & (ut ita dicam) plus vult ferre quàm potest, etiam si se disrumperet. Vide quanta sit insania. Vide precor, quàm vanum sit à parasitis hodie laudari, & cras rideri; hodie largiri, & cras animâ debere; posse Deo servire securè, & in omnibus gratificari, & inquietam tamen vitam ducere, & sæpè perditam, dum loculi vacui pessima suggerunt consilia, & amici ollares ea fovent.

Remedium in promptu est, quod monet Sapiencia æterna; Primò, sedere nimirum, & computare sumptus, ne censum superent; Secundò, generoso esse animo, & scire ubi vera gloria, quæ non famulorum turbâ; sed

*Eccli. 12.
Vide o dives
ubi & quomodo
expendas.*

*Hieron.
Nota.
Genes. 25.*

Tob. 4.

Quisque ratione subâccro debet.

bonâ vitâ; non sumptu, sed prudenti dispensatione metienda est. O Deus, ut infr. pag. 387.

Meditatio seu consideratio de Bonorum dispensatione.

PUNCTVM I. Considera, quorsum bona hæc à Deo sint data, nempe ut iis non aliter quàm ad ejus gloriam & tuam salutem utaris. Expende an ita feceris. Secundo, scias non licere ociosa relinquere, &, ut ille Math. 25. talentum abscondere, sed mandatum nobis esse, ut negotiemur dum veniat Dominus; idque ad maximam ejus utilitatem, si servi fideles esse velimus & collaudari; ut ille Math. 25. qui quinque talentis acceptis, alia quinque superlucratus fuerat. Cogita, quæso, an non tu sic velles tua bona administrari; an non semen, quod jacias, fructum adferre centuplum; atque ita collige, meritò Dominum præcipere, ut sic bonis tuis utaris, ut fidelis dispensator inveniaris. Adverte deinde, illa tua quæ appellas, tua non esse, sed Domini, ac proinde disce tuo arbitrati & commodo de iis nefas esse disponere: neque te esse fidelem, si, cum possis centum annuè (ut ita dicam) lucrari, octoginta tantùm Domino reddas; viginti verò in proprios usus & vanitatem expendas: ut servus ille Lucæ 16. idem autem facit, quisquis ad Dei gloriam non purè bonis suis utitur, sed suam etiam quærit, aut certè vanitatem.

Cur bona hominibus à Deo data.

Math. 25.

Dispensator es, vide ut fidelis.

Lucæ 16.

Aspira, ut supr. pag. 8. Hæcine firmâ, ibid.

PUNCTVM II. Considera tres classes hominum, seu servorum, seu mavis filiorum. Prima eorum est, qui bona domini, vel patris, expendunt ad ejus contumeliam, utque bellum illi inferant. ejusmodi sunt, qui bonis ad luxuriam & fastum abutuntur, & sodales & amicos exemplo & aliter ad hujusmodi invitant, vel iis illa largiuntur qui id faciunt, ut commodiùs faciant, & sic ære suo hostes Dei fovent. Nonne enim illos comparare aptè possumus his qui à patre vel domino pecuniam

Tres classes utentium bonis.

Matth. 6.

niam accipiunt, ut eis seruiant, eosque tueantur: quique eâ acceptâ, sicarios & latrones in necem patris, seu domini conducunt, quorum etiam se duces constituunt? Alia classis est eorum qui Deo seruire volunt & Mammonæ, uti Samaritæ Deo & idolis, Domino & sibi negotiantur. Hi, ubi herus ponit insignia sua, illic etiam propria collocant: si hero duodecim debeantur, sex sibi capiunt; gloriæ, inquam, vel utilitatis partem. Hi sunt, qui in conspectu Dei dicunt ei, se velle partim eius voluntatem, partim suam adimplere in bonorum usu. Tertia classis est eorum, qui sciunt ea, quæ possident, prorsus aliena esse, eaque Domino offerunt, ut iis ad arbitrium utatur, & sollicitè quærunt, quomodo iis maximam voluptatem, honorem & gloriam consequi Dominus possit. Hi sunt verè resignati, & qui inuenti sine maculâ, post aurum non abeunt: hi sunt, qui, ut Christi sint discipuli, renunciant omnibus quæ possident, ut Luc. 14. præcipitur. Vide in quâ classe hactenus fueris & esse velis. *Hæcine vera, ut sup. pag. 7.*

Luc. 14.

Stricta bonorum ratio danda in die iudicij.

PUNCTVM III. Considera, rationem bonorum maximam habendam & reddendam esse in die iudicij: de eorum enim dispensatione ira Matth. 25. agitur, quasi aliarum ibi rerum ratio nulla haberetur. Secundo, considera quomodo cupiditas humana in hoc mundo ad summa tendat, & pecuniam in cibum, vestem, domum, agros, non nisi optimè collocari optet, & quæ dementia in æternitate, neque de optimâ mansione, nec de victu aut vestitu, magnoperè curare? Nonne stultus putaretur mercator, qui cum posset eodem precio comparare preciosam margaritam, multò deteriores sciens sibi vel hero emeret? Aliter Sapiencia æterna docet, dicens: Simile est regnum cælorum homini negotiatori, quærenti bonas margaritas: & inventâ unâ preciosâ dedit omnia sua, & comparavit eam. Expende hæc coram Deo, & ab eo lumen & gratiam pete, & dolo, quòd tu filius lucis non tam fueris prudens in

*Matth. 13.**Luc. 16.*

generatione tuâ, atq; filii hujus sæculi, qui assidue quæ-
runt quomodo plus fructus & honoris & commodi ex *Imitari sa-*
pecuniâ colligere, ex agro, ex arte suâ, &c. queant, & ad *culi filios.*
hoc mare & terram obeant; tu verò vide an exemplo,
vel nescio quo motu actus, ubi possis centuplum acci-
pere, octoginta cupias; ubi possis certò collocare, plu-
rimis periculis tua & te exponas.

COLLOQVIUM erit, quo te tuaque divinæ Majestati
offeras, hoc vel simili modo: O fons bonorū omnium,
à quo omnia mihi bona venerunt, quorum ego me fa-
teor solū dispensatorem, offero ea, id est tua tibi: tua
enim sunt, & vehementer opto ea ad honorem nomi-
nis tui impendere. vtinam scirem quo pacto id meliùs
præstare possem! certè ut fidelis servus promptè id fa-
cerem, per gratiam tuam ad maximam gloriam tuam.
Amen. *O Deus meus, ut inf. pag. 387.*

Meditatio secunda de eadem.

PVNCTVM I. Considera in dispositione bonorum *In dispositio-*
primò quærendam Domini voluntatem; quidquid *ne bonorum*
enim contrà, vel præter illam impenderis, te reddere *divina vo-*
cum usuris oportebit. quocirca ut in aliis rebus Deum *luntas in ve-*
suppliciter roga, ut tibi voluntatem suam aperiat: ita *stiganda.*
Joannes Patricius Romanus sollicitè quæsiuit in quod *Vide breviam*
opus pium Deipara erogari suam veller hæreditatem; *rium 5. Au-*
quæ ei ostendit sibi fore gratum, si in ecclesiam suas fa- *gustâ.*
cultates expenderet, & hoc insigni miraculo declara-
vit. Ut autem voluntas Dei tibi cognita sit, resignato
animo esse oportet; neque enim revelat illis Deus vo-
luntatem suam, quibus decretum est propriam sectari. *Isaia 58.*
Hoc est quod per Prophetam queritur Deus: Me ete-
nim de die in diem quærun, & scire vias meas volunt;
quasi gens, quæ justitiam fecerit, & iudicium Dei non
dereliquerit; rogant me iudicia justitiæ, appropinquare
Deo volunt. Quare jejunavimus, & non aspexisti; hu-
miliavimus animas nostras, & nescisti? ecce in die jeju-

nii vestri invenitur voluntas vestra. *Credo tibi, ut su. p. 7.*

*Qua eleemo-
syna optima.*

PUNCTVM II. Ut autem ratiocinando quanam sit voluntas Dei assequaris. Considera, quæ eleemosyna melior sit. Est verò illa, quâ Dei honor maximè propagatur, unde hæc sunt piorum vota, ut optent suis facultatibus & aliis modis efficere, ut omnes Deum agnoscant & ament; atque adeò, si cælos novos creare possent, & Angelorum hierarchias in Dei laudem perpetuâ, id sanè præstarent. Cum verò Deus à iustis & bonis maximè honoretur, si quis, ut id illi cõmodè præstent, sua conferat, id Deo acceptissimum esse apparet. Bonorum verò duo gênera sunt: unū eorum, qui ut Christum sequi possint, & meliùs illi servire, sponte suâ abdicant. Et quantopere Rex huiusmodi sibi devotos milites à subditis suis ali desideret, manifestum est. Aliud genus bonorum est eorum, qui aut sorte, aut vitio suo, aut coactè sive ex necessitate pauperes sunt: quibus si tua conferas, omninò rectè etiam feceris. quanto tamè gratior Deo sit eleemosyna cæteris paribus illis potiùs, quàm his collata, liquet. Inter hos duo item alia genera reperies; unū, quod sibi vivet, & Domino servit: aliud, quod insuper complures ad Domini obsequiũ adducit, nomen ejus celebrat, imperium propagat & tuetur. Et huiusmodi Religiosos nonnullos esse, omnibus notum. divites autem procuratores esse videntur, opibus ad hoc donati, ut operarios ejusmodi ad obsequiũ Domini adducant. quo verò illi aptiores & perfectiores, eo meliùs rem Domini agunt; magis certè quàm ii, qui incerto eventu erudiendos ad ministerium multo labore adsciscunt. Id ex militiâ sumpto exemplo clarius evadet. Quis enim Rex non mallet exercitatos milites, quàm profusos tirones? quis non mallet ascriptis à se in militiam annonam præberi, quàm tirones legi, qui incertũ an futuri militiæ apti: denique quos sapientissimus dux magno studio delegisset è millibus, hos meritò quivis aptiores militiæ ejus, & gloriæ propagandæ judicaret.

*Divites pro-
curatores
sunt.*

*Qui panpe-
res pro aliis
glendi.*

Applica

Applica hæc Christo Regi, clero & Religiosis, & aliis qui proximi salutis vacant: his enim tessera militiæ vocatio est. alii quicumque aluntur, hoc fine aluntur, ut tales, vel similes aliquando evadant. sic etiam gratius esset Regi, naucleros pro suâ classe alii & conquiri, quam epibatas & sentinarios; sive architectos potius quam viles operas. Quàm verò gloriosum sit Deo & homini, laudatores Dei, propugnatores fidei, complures architectos & naucleros in dubio hoc mari & naufrago undique colligere, luce clarius existit: sic enim eleemosyna latissimè diffunditur, ejusque fructus, cum uni corporalia præbentur, ut multis spiritualia tribuantur; imò etiam corporalia. denique hoc certum sit, eleemosynam ex omnium Theologorum consensu potius ac prius meliori tribuendam. Unde Hieronymus contra Vigilantium explicans illa verba: Facite vobis amicos de Mammonâ iniquinatis. Num, inquit, isti pauperes, inter quorum pannos & illuviem corporis flagrans libido dominatur? nō, ait. simpliciter pauperes; sed, pauperes spiritu beati appellantur: in vulgi pauperibus sustentandis nequaquam intellectu, sed eleemosynâ opus est; in sanctis pauperibus, beatitudinis intelligentiâ, sicut scriptum est: Beatus, qui intelligit super egenum & pauperem: in die malâ liberabit eum Dominus.

Hier. contra
Vigilanti. c. 5.
Luc. 16.

Psal. 40.

Oblatio quâ dives verè fit pauper & beatus, & illud, va divitibus, evadit.

DEVS meus ecce hæc bona mihi largitus es, ô infinita bonitas; sed verè bona sunt? O bone JESU, tu aterna veritas dic mihi, obsecrò; quia audit servus tuus; & ecce va, ais, vobis divitibus qui habetis hic consolationem vestram; va vobis & bona sunt hæc? eheu infelix ego homo, cui tu ob ista va minaris, ô fons bonorum, imò addis: Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum celorum; & rursus: Facilius est camelum transire per foramen acus, quàm divitem intrare in regnum tuum; hæcne ergò bona? hæcne vera sunt, ô aterna veritas! &

Matt. 19.

Eccli. 11.

1. Iac. 6.

Luc. 16.

Eccli. 31.

Ibid.

Matth. 5.

illa bona sunt, o aeterna bonitas? quomodo bona: an quia tibi summo bono acceptos nos reddunt? sed elegisti, ut ait Apostolus tuus, pauperes in hoc mundo. & num forte ius meliores sumus divites? Eheu si dives fueris inquis, non eris immunis à delicto: omnes qui volunt divites fieri in hoc saeculo, incidunt in tentationes & laqueos diaboli; & multos perdidit aurum & argentum, sed forte divites melius serviemus tibi? Verum audio, Non potestis Deo servire & mammona; non potestis? non possumus? & bona sunt haec? veruntamen aliquando convertes nos ad te: quid? nonne asseris quod qui amat aurum non justificabitur? nihil enim est iniquius quam amare pecuniam, & beatus vir qui post aurum non abiit, nec speravit in pecunia thesauris; & Beatos aut pauperes spiritu, & merito, quoniam ipsorum dixisti esse regnum caelorum. O vox Domini confringentis cedros! vox Domini revelantis condensa! An huic credo Deus meus? verene credo tibi o aeterna veritas? verene credo sapientia aeterna? si vera sunt, si certa, si indubitata responsa tua, nonne va mihi misero, quem bona fluxa, ad vita hujus momentum retinenda separare possunt à te o omne bonum! Quid faciam tibi o custos hominum, quare posuisti me contrarium tibi? scio quid faciam, honorabo te de substantia mea, quid aio? tua, inquam. Quid enim intuli in hunc mundum? dispensator quidem tuus sum, sed eheu! si ponas rationes cum servis tuis, quis fidelis invenietur? Scio quid faciam, angustia mihi sunt undique, & jactor in naufrago mari. Potius quam peream aeternum, projiciam omnia, & tu mihi restitua hereditatem tuam. Angusta est via, potius quam excludar à te, in aeternum libentissime exuam omnia, & scio, scio inveniam omnia.

Luc. 14.

Renuntia-
tio rerum
tempora-
lium.

Sequi te nemo omnino seu secularis seu Religiosus potest, nisi qui renuntiaverit, saltem animo, omnibus qua possidet. nemo? Renuntio ergo omnibus, & volo & rogo. & humillime rogo & obsecro te per viscera misericordiae, ut possim esse discipulus tuus. O Domine, o salus nostra, o vita nostra, tu non delictaris in perditione & morte nostra; aufer ergo à me concupiscentiam, & suscipe hoc desiderium meum quo animo meo omnibus renuntio, re ipsa etiam paratus facere potius quam te offendam, & pauper esse potius cum

Lazaro.

Lazaro, quam cum Epulone dives, itaque cor meum & omnia mea, id est, tibi tua offero, dispone de iis ut tibi placet; si enim tuis sunt uti sunt, iniquus sum si velim arbitrio meo, de tuis disponere, O Domine dominantium. Si igitur tollas per vim hominū & injuriam, aut aliter à me bona, sustinebo, & humiliter dicā cum Iobo, Dominus dedit, Dominus abstulit; sit nomen Domini benedictum. Si petas à me tua per pauperem, reddam libens, nam tuum repetis, & pro tuā charitate infinita promittis centuplum, & non credam tibi? & potero unquam à me ullum tristem dimittere? nequaquam; ita propono coram te, & curiā tuā. Quidquid cognovero ratione, aut prudētium consilio, aut sanctā inspiratione, fore pro majori tuā gloriā (non meā) id faciam, deserenda semet jam affectu per gratiam tuam desero, perdenda jam perdo, ut ea inveniam, iam abrenuntio omnibus ut tuus sim discipulus. Mundus hac non novit, cujus est hic congregare, familias ornare, & domos multiplicare. Ego verò servus tuus sum, & dispensator fidelis esse cupio: Quod pro majori gloriā tuā, pro salute meā, pro animarū lucro magis esse conspexero, magisq; ex voluntate tuā, faciam; reddenda enim erit ratio, & à me petes cur non dederim ad usuram talenta tua, neque enim fallere te possum, & scio quid à servo meo vellem; scio quid à me tu velis; dixisti enim oportere pecuniam meam dare ad usuram, & si dederō tibi, etiam centuplum reddes, ergo me & omnia toto corde do tibi, & ecce jam affectu pauper sum; Ecce reliqui omnia & sequor te, quid ergo eris mihi? Tu mihi Deus meus & omne bonum: tu mihi eris omnia, qui dedisti mihi vitam tuam, corpus & sanguinem tuum, & omnia. Reddo tibi me, & hac omnia, credo enim & firmā fide, quod à te accipiam centuplum, & vitam aeternam possidebo. Credo tibi quia veritas es, potius quam homini mendaci. Credo tibi quia bonitas es, & vinci non potes liberalitate; etenim quae verè tua sunt, ea reddimus tibi. O Deus cordis mei, suscipe ea, sicut corde sincero offero: ut quando placebit tibi, re divitem, sed affectu pauperem, recipias in aeterna tua tabernacula. Amen.

Praxis.

Hæc facile colligi potest ex iis quæ suprâ dicta, pauca tamen accipe, &

*Cavendum
ut aliena
quis possi-
deat.*

Primò, recense bona tua, & vide num quæ mixta sint aliena; ne hæc, velut tinea, tua consumant, ne verò tuis fur appropiet, transmittre crebrò manu pauperis in calum, ibi domum, ibi agros compara æternos.

Secundò, delibera cum prudentibus, quomodo impendere tua maximo lucro possis pro tuâ tuorumque salute.

*Aemulare
filios sæculi.*

Tertiò, secularium mercatorum industriam non tantum æmulare, sed si potes, cum de æternitate agatur, supera.

Quartò, ut illi rationes subducunt lucri temporalis, sic tu spiritualis

Quintò, ut illi certos institutores habent, sic tu pauperes, quibus compares tibi æterna tabernacula. Ut illi non uno in loco, sed ubicunque possunt, colligunt pecuniæ fructum, sic & tu collige undecunque liberalitatis thesauros.

Dignatus es; &c. ut sup. pag. 10.

JACVLATORIE.

Psal. 72.

Quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram?

Psal. 5.

Dominus pars hereditatis meæ & calicis mei.

Psal. 8.

Et quæ est expectatio mea? nonne Dominus?

Psal. 141.

Portio mea Dominus sit in terra viventium.

Matth. 16.

Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?

CAPVT XXIV.

*Deliberatio de delectationum appetitu moderando,
tertio auxilio in viâ Dei.*

Sap. 4.

HOMO. O quàm pulcra est casta generatio cum claritate! immortalis est enim memoria illius, quoniam apud Deum nota est, & apud homines: cum præsens est, imitantur illam; & desiderant eam cum se eduxerit, & in perpetuum coronata triumphat incoinquinatorum certaminum præmium vincens. Sic sonat in auribus vox tua dulcissima, Christe Jesu, & afficit intima cordis mei: verumtamen cum in omni vitæ genere dederis, ô Bonitas infinita, unde gaudeat cor hominis, & rursus intonet Apostolustus: Qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis suis; quid faciam ô magni consilii Angele, ô

Gal. 5.

Sapien-